

Kursplan för

Klinisk psykologi 2, 25.5 hp

Clinical Psychology 2, 25.5 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2024.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT20 , HT21 , HT22 , HT23 , HT24

Kurskod	2PS043
Kursens benämning	Klinisk psykologi 2
Hp	25.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Utbildningsnämnden CNS
Datum för fastställande	2020-04-01
Reviderad av	Utbildningsnämnden CNS
Senast reviderad	2024-02-28
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2024

Särskild behörighet

Godkänt resultat från psykologprogrammets termin 1-5 omfattande 150 hp samt 7,5 hp från ordinarie kurs på termin 6.

För moment 3 gäller att student som underkänts på VFU (verksamhetsförlagd utbildning) eller motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Efter genomgången kurs ska studenten kunna

Moment 1, Samtals- och intervjumetodik 3: Motiverande samtal

- redogöra för och använda sig av motiverande samtalsmetodik
- beskriva samtals-/intervjumetodologiska principer och avväganden i olika populationer och situationer. Dessa principer och avväganden ska även diskuteras ur ett etiskt perspektiv.

Moment 2, Diagnostik: bedömning och intervention

- ställa diagnos vid komorbida somatiska/psykiatriska tillstånd med hjälp av DSM-systemet
- teoretiskt och praktiskt diskutera samt genomföra beteendeanalys/fallkonceptualisering
- redogöra för och tillämpa kunskap om vetenskapsteori och forskningsmetod/design inom klinisk psykologi
- på ett fördjupat sätt redogöra för genomförande av och visa förståelse för teorin bakom olika evidensbaserade behandlingsmetoder vid psykiatriska/beteendemedicinska syndrom
- kunna diskutera etiska och juridiska frågeställningar inom klinisk psykologi utifrån tillämpliga lagar (Patientdatalagen, 2008:355; Patientsäkerhetslagen, 2010:659; Offentlighets- och sekretesslagen, 2009:400) och föreskrifter (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården, HSLF-FS 2016:40) samt egna ställningstaganden, med särskilt avseende på sekretess och journalföring.

Moment 3, Psykologisk behandling via internet

- genomföra diagnostisk intervju med syfte att ställa diagnos och avgöra lämplighet för internetbehandling
- under handledning genomföra psykologisk behandling via internet för diagnostiserade psykologiska problem
- i enlighet med relevant lagstiftning och instruktion i journaltext återge behandlingsprocessen och dess utfall.

Moment 4, Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning

- planera och genomföra testning med WAIS samt ge återkoppling till testperson
- beskriva och administrera vanligt förekommande kliniska utredningsinstrument
- skriva utlåtanden över neuropsykologiska utredningar och därvid visa färdigheter i resultattolkning, psykologisk bedömningsmetodik samt differentialdiagnostik, liksom kunskaper om neuropsykologiska åtgärder
- redogöra för och tillämpa kliniska principer, lagar och etik vid utredningar samt intygs- och utlåtandeskrivning.

Moment 5, Grundläggande farmakologi

- redogöra för grundläggande begrepp inom allmän farmakologi
- redogöra för läkemedel och läkemedelsgrupper som används vid behandling av psykiatriska och neurologiska sjukdomar och vid smärta, samt redogöra för verkningsmekanismer, biverkningar och farmakokinetiska effekter för dessa läkemedel
- redogöra för hur läkemedel kan interagera med andra läkemedel (och viss mat och droger) och vad konsekvensen blir av interaktionen.

Innehåll

Kursen är indelad i följande fem moment:

Samtals- och intervjumetodik 3: Motiverande samtal, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Under moment 1 får studenterna lära sig färdigheter i motiverande samtal. Dessutom ges kunskap om samtal med olika populationer (t.ex. barn-äldre), dels kunskap om samtal i specifika kontextuella situationer (t.ex. rättsliga situationer) och centrala aspekter att förhålla sig till i dessa sammanhang (t.ex. minnesförmåga, samtalslängd, tolk, etc.). Syftet är att studenten ska kunna använda motiverande samtalsfärdigheter samt generell samtalsmetodik i skilda situationer på ett flexibelt och individualiserat sätt utifrån evidensbaserade riktlinjer.

Diagnostik: bedömning och intervention, 9.0 hp

Betygsskala: GU

Moment 2 innehåller fördjupad kunskap kring etiologi, symptombild, beteendeanalys och evidensbaserad behandling vid vanliga DSM-diagnoser, t.ex. depression, social fobi, paniksyndrom och specifik fobi. Momentet innehåller även genomgång av beteendemedicinsk bedömning och behandling. Ett behandlande perspektiv betonas, d.v.s. planering och genomförande av evidensbaserade behandlingsinsatser inom fältet kognitiv beteendeterapi (KBT), motiverat av forskningsläget. Processen från beteendeanalys och bedömning till planering av behandlande insatser diskuteras och övas på. Momentet innehåller även inslag som belyser lagar och föreskrifter och etiska resonemang som är tillämpliga i kliniska sammanhang.

Praktiska färdigheter som tas upp inom ramen för Klinisk psykologi 2, moment 1 och 2, övas vidare på inom ramen för den parallella kursen "Självkännedom och kliniska färdigheter" 4,5 hp.

Psykologisk behandling via internet, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Studenten får under moment 3 ta detaljerad del av ett evidensbaserat internetupplägg för behandling av vanligt förekommande psykiatrisk eller hälsorelaterad problematik. Varje student genomför diagnostisk intervju med patient och får under handledning genomföra internetbaserad psykologisk behandling.Handledning och föreläsningar ges kring behandlingsupplägget. Mot slutet av kursmomentet sammanfattas behandlingskontaktens resultat.

Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning, 6.0 hp

Betygsskala: GU

Under moment 4 får studenterna detta andra inslag av utredningsmetodik/ utlåtandeskrivning vid psykologprogrammet, där studenterna får träna administration, tolkning och återkoppling av ett allmänt begåvningsstest för vuxna (WAIS) genom att testa en vuxen testperson. Vid en testverkstad får studenterna i grupp fördjupa sig i ett eller flera vanligt förekommande utredningsinstrument som de ska beskriva och administrera inför sina kurskamrater. Studenten fördjupar vidare sina kunskaper i neuropsykologisk utredningsmetodik och tränar under momentet utlåtandeskrivning genom att skriva tre utlåtanden över neuropsykologiska utredningar. I utlåtandeskrivningen ingår kamratåterkoppling vid samtliga utlåtanden. Färdigheter i resultattolkning, psykologisk bedömning och differentialdiagnostik betonas, liksom neuropsykologiska åtgärder.

Grundläggande farmakologi, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Inom ramen för moment 5 får studenten grundläggande kunskaper i allmän farmakologi inklusive farmakokinetik ("vad gör kroppen med läkemedlet?"), farmakodynamik ("vad gör läkemedlet med kroppen?") och läkemedelsinteraktioner. Dessutom får studenten grundläggande kunskaper om vilka läkemedel och läkemedelsgrupper som används vid behandling av psykiatriska och neuropsykiatriska syndrom (t.ex. depression, bipolärt syndrom, ångestsyndrom, schizofreni, ADHD och substansberoende) och vissa neurologiska sjukdomar (t.ex. demens) samt smärta. Fokus ligger på att förstå hur läkemedlen/ läkemedelsgrupperna verkar i kroppen, vilka biverkningar de kan ge, samt hur kroppen kan påverka läkemedlen.

Arbetsformer

Undervisningen består av lärarledda föreläsningar, filmer, rollspel, diskussionsseminarier, grupparbeten, handledningstillfällen, patientarbete, klinisk färdighetsträning samt webbaserad undervisning.

Vissa utbildningsinslag är obligatoriska, se rubriken "Examination".

Examination

Moment 1, Samtals- och intervjumetodik 3: Motiverande samtal

Studentens teoretiska och praktiska kunskaper examineras genom

- a) kodning av inspelade motiverande samtal, ges betyget U eller G
- b) skriftligt PM om samtal i olika situationer och populationer, ges betyget U eller G

På momentet ges något av betygen U eller G. För betyget G på momentet krävs G på examinationsuppgift a och b.

Moment 2, Diagnostik: bedömning och intervention

Studentens kunskaper examineras genom

- a) rollspelsseminarium där studenten ska genomföra diagnostisk intervju samt beteendeanalys med en patient rollspelad av seminarieledare, ges betyget U eller G
- b) fem seminarier (social fobi, specifik fobi, paniksyndrom, depression och beteendemedicin) inför vilka studenten ska läsa empiriska och teoretiska artiklar och under seminariet på ett fördjupat sätt diskutera artiklarnas innehåll och betydelse för psykologisk behandling vid respektive tillstånd. Ges betyget U eller G.
- c) skriftlig analys av metodologiska aspekter kring randomiserade studier, ges betyget U eller G
- d) skriftlig tentamen som inkluderar bl.a. diagnostik, beteendeanalys och psykologisk behandling i enlighet med evidens och psykologisk teori, ges betyget U eller G
- e) närvaro vid obligatoriska föreläsningar enligt anvisningar i schema.

På momentet ges något av betygen U eller G. För betyget G på momentet krävs G på samtliga examinationsuppgifter a-d, samt fullgjorda obligatoriska utbildningsinslag enligt anvisningar.

Moment 3, Psykologisk behandling via internet

Studentens färdigheter, kunskaper och bedömningsförmåga examineras genom

- a) under VFU uppvisad förmåga att genomföra diagnostisk intervju, ges betyget U eller G
- b) under VFU uppvisad förmåga att genomföra internetbehandling under handledning, ges betyget U eller G
- c) författande av journalanteckning om behandlingsprocess och behandlingsutfall, ges betyget U eller G
- d) obligatoriskt grupparbete kring att skapa behandlarguider
- e) obligatorisk workshop kring diagnostik

På momentet ges något av betygen U eller G. För betyget G på momentet krävs G på samtliga examinationsuppgifter a-c, samt fullgjorda obligatoriska utbildningsinslag enligt anvisningar.

Moment 4, Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning

Studentens kännedom om utredningsmetodik och utlåtandeskrivning examineras genom

- a) muntlig och skriftlig redovisning av testverkstaden, ges betyget U eller G
- b) WAIS-testning: testrapport och återgivningsplan, ges betyget U eller G
- c) skriftlig inlämningsuppgift: Utlåtande och intyg, ges betyget U eller G
- d) obligatorisk WAIS-övning med obligatorisk quiz
- e) obligatoriska inlämningsuppgifter

På momentet ges något av betygen U eller G.

För betyget G på momentet krävs G på samtliga examinationsuppgifter a-c, samt fullgjorda obligatoriska utbildningsinslag enligt anvisningar.

Moment 5, Grundläggande farmakologi, examineras på följande sätt:

- a) muntlig dugga, ges betyget U eller G
- b) obligatoriskt grupparbete enligt anvisningar

På momentet ges något av betygen U eller G.

För betyget G på momentet krävs G på examinationsuppgift a, samt fullgjorda obligatoriska

utbildningsinslag enligt anvisningar.

Betyg på hel kurs

På kursen ges något av betygen U eller G.

För betyget G på hel kurs krävs G på samtliga moment 1,2,3,4 och 5.

Frånvaro från eller ej fullgörande av obligatoriska utbildningsinslag

Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från eller ej fullgörande av obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i eller fullgjort de obligatoriska utbildningsinslagen, eller tagit igen frånvaro/ brister i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från eller ej fullgörande av ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att studenten inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Begränsning av antalet examinationstillfällen, teoretiska examinationsuppgifter

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Om studenten genomfört sex underkända tentamina/prov ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Som examinationstillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Digital examination som öppnats via lärplattform räknas som examinationstillfälle även om examinationen inte lämnats in. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle. För att en examinationsuppgift ska vara aktuell för bedömning måste den ha inkommit inom utsatt tid, annars hänvisas studenten till omexaminationstillfället.

Begränsning av verksamhetsförlagd utbildning/ kliniska moment

Student som ej fått godkänt på ordinarie verksamhetsförlagd utbildning/ kliniskt moment (t ex internetbehandling under handledning) har rätt att delta vid ytterligare ett (1) tillfälle, detta kan dock vara vid nästkommande kursgivning.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students VFU eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Möjlighet till undantag från kursplanens föreskrifter om examination

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning, får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsinslag m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förhållningssätt får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

Om kursen läggs ner eller genomgår stora förändringar kommer information om övergångsbestämmelser att anges här.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt KI:s lokala riktlinjer. Sammanställning av studenternas svar i kursenkät samt kursansvarigs analys av dessa publiceras på KI:s öppna kurswebb.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur och läromedel

Artiklar/ kompendium tillkommer enligt anvisningar

Miller, William R.; Rollnick, Stephen

Motiverande samtal : att hjälpa människor till förändring

3., [dvs 4]., utg. : Stockholm : Natur & Kultur, 2013 - 516 s.

ISBN:9789127135390 LIBRIS-ID:14008440

Moment 1

[Sök i biblioteket](#)

Clinical handbook of psychological disorders : a step-by-step treatment manual

Barlow, David H.

Fifth edition. : New York : The Guilford Press, 2014. - xvi, 768 p.

ISBN:9781462513260 (hardcover) LIBRIS-ID:16260484

Moment 2

[Sök i biblioteket](#)

Aktuell behandlingsmanual (erhålls under kursens gång)

Enligt lärares anvisning,

Moment 3

Selander, Ulla-Britt; Nyman, Håkan

Psykologutlåtanden och intyg

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2008 - 94 s.

ISBN:978-91-44-04779-9 LIBRIS-ID:10920306

Moment 4

[Sök i biblioteket](#)

Arborelius, Lotta

Neurofarmakologi : för psykologer, psykoterapeuter och beteendevetare

Natur & Kultur Akademisk, 2016 - 304 s.

ISBN:9789127137790 (inb.) LIBRIS-ID:17417857

Moment 5

[Sök i biblioteket](#)

FASS

senaste uppl. : Läkemedelsinformation AB,

URL: www.fass.se

Moment 5

Fördjupningslitteratur

Damell, Camilla; Klefbom, Jenny

Journalföring för psykologer

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2012 - 125 s.

ISBN:978-91-47-09407-3 LIBRIS-ID:12478687

[Sök i biblioteket](#)

Eriksson, Åsa; Maurex, Liselotte

Psykologisk utredning och utlåtandeskrivning

Lund : Studentlitteratur AB, [2022] - 263 sidor

ISBN:9789144144054 LIBRIS-ID:7n95q38v5lxsf4v4

[Sök i biblioteket](#)

Sverne Arvill, Ebba

Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter

4 uppl : 2010

ISBN:978-91-44-06628-8 LIBRIS-ID:11790095

Kursbok på annan, tidigare kurs

[Sök i biblioteket](#)

Farmer, Richard F.; Chapman, Alexander L.q (Alexander Lawrence)

Behavioral interventions in cognitive behavior therapy : practical guidance for putting theory into action

Washington, DC : American Psychological Association, 2008 - 341 s.

ISBN:1--43380241-4 LIBRIS-ID:10664333

Moment 2 Kursbok på parallell kurs "Självkänedom och kliniska färdigheter"

[Sök i biblioteket](#)

Ramnerö, Jonas; Törneke, Niklas

Beteendets ABC : en introduktion till behavioristisk psykoterapi

2., [rev.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2013 - 232 s.

ISBN:978-91-44-07959-2 LIBRIS-ID:13909031

Moment 2

[Sök i biblioteket](#)

KBT inom psykiatrin

Öst, Lars-Göran

2. rev. & utökade utgåvan : Stockholm : Natur & Kultur, 2013 - 424 s.

ISBN:9789127135604 (inb.) LIBRIS-ID:14291372

Moment 2

[Sök i biblioteket](#)